

הסתה וגזענות בפייסבוק

חופש הביטוי, והיכולת של כל אחד להביע את דעתו ברשתות חברתיות כמו פייסבוק, הובילו למרבה הצער גם להרבה גילויים של גזענות והסתה. חשוב להבין כי בעיני החוק אין הבדל בין פרסום דברי הסתה ברשת חברתית לבין פרסום בכל מדיה תקשורתית אחרת, והדבר נחשב לעבירה פלילית שדינה מאסר בפועל. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות עבירת ההסתה לגזענות, מתי סטטוס בפייסבוק עלול להיחשב כמסית לגזענות וכן מה העונש הצפוי לאדם שפרסם אותו.

תופעות גזענות והסתה בפייסבוק

מקרה בולט של הסתה וגזענות בפייסבוק, שעלה בשנה החולפת לכותרות, הוא המקרה של אברהם שלומי שניהל עמוד פייסבוק העונה לשם כנופיית אל יהוד וקורא לפגיעה בערבים. בשל עמוד זה הואשם אברהם שלומי בהסתה לגזענות, הסתה לטרור ואלימות, ופגיעה ברגשות דתיים. העמוד נחסם על ידי פייסבוק אך בעליו פתחו מחדש, וכתוצאה מכך נפתחה נגדו חקירה במחלקת הסייבר של המשטרה והוגשו נגדו כתבי אישום פליליים. מעבר לכך, נפתחו בשנים האחרונות מספר חקירות משטרתיות כנגד קבוצות פייסבוק הקוראות להסתה וגזענות, אשר זכו לעשרות אלפי תגובות. מדובר בעמודים כדוגמת כהנא צדק או ברוך גולדשטיין אגדה. אם לא די בכך, תגובות ברשת לכתבות חדשותיות ופוליטיות ברוח "מוות לערבים" הפכו לתופעה שכל מי שמשוטט ברשת בוודאי נתקל בה. זוהי תופעה המופנית לא רק כנגד הציבור הערבי אלא גם כנגד יהודים, וכן נגד קבוצות אחרות כדוגמת מהגרים, הומואים, דתיים או שמאלנים. צמיחתן של תופעות אלו נובעת בעיקר מהמצב הפוליטי והחברתי המתוח בארץ בין קהילות שונות, והנטייה להפלותן לרעה. חשוב להבין כי מדובר בתופעות חמורות של הסתה וגזענות אשר דורשות התייחסות מתאימה מצידו של המחוקק.

הגדרת החוק לעבירות הסתה וגזענות

על פי חוק העונשין סעיף 144 ב', מוגדרת הסתה לגזענות ביחד עם הסתה לאלימות וטרור כפרסום דברי אדם ברבים שנועדו להסית לכדי גזענות. החוק מגדיר גזענות כפעולות של השפלה, רדיפה, גילויי איבה, ביזוי האחר וגילויים של עוינות ושל אלימות. זאת, כנגד כלל הציבור או חלקים ממנו ובגין שוני בלאום, דת, גזע, מוצא אתני או צבע עור. יש לציין כי עבירות הסתה וגזענות נחשבות לעבירות התנהגות, וככאלו מספיקה הוכחת פרסום כנגד ציבור או קבוצה אתנית גם אם לא הוביל בפועל לכדי גזענות, בכדי להעמיד את המפרסמים לדין. מדובר בכתב אישום פלילי אשר הענישה בגינו עומדת על **עד 5 שנות מאסר בפועל**.

שימוש מוגבל בכלי משפט כנגד עבירות הסתה וגזענות

יש לציין כי עד לא מזמן השימוש בזרוע החוק כנגד עבירות הסתה וגזענות היה מזערי, וזאת בגין הרצון להימנע מלערב את החוק בתופעות חברתיות ולצמצם את הפגיעה בחופש הביטוי של הפרט. כפועל יוצא מכך, כתב אישום בגין הסתה וגזענות **נדרש את אישורו של היועץ המשפטי לממשלה**. כמו כן, החוק דרש את הוכחתו של יסוד נפשי בגין כוונות ספציפיות למעשי הסתה וגזענות. יחד עם זאת, לאור השימוש המוגבר באינטרנט וברשת הפייסבוק לצורך דברי הסתה, גזענות, נאצה ואלימות, שינו בשנים האחרונות רשויות אכיפת החוק את גישתן, והחלו לאכוף באופן מוגבר נושאים אלו.

פרסום דברי הסתה וגזענות בפייסבוק

הדעה הרווחת בציבור, לפיה ניתן לרשום ולפרסם כל דבר בעמוד אישי בפייסבוק או בקבוצה סגורה, לרבות תכני הסתה וגזענות, טעות מיסודה. למעשה, פרסום עמוד בפייסבוק ואף פרסום סטטוס ברשת חברתית זו או אחרת, נחשב בעיני החוק כפרסום ברבים כמו בכל אמצעי ומדיית תקשורת אחרת. בתור שכזה, עצם הפרסום ברשת החברתית עונה להגדרת החוק בגין עבירות הסתה וגזענות, גם אם הפרסום לא הוביל למעשי גזענות והסתה בפועל. מכאן, שאין משמעות למדיה דרכה נעשה הפרסום ולאופיו. יתרה מזו,

פרסומים ברשתות חברתיות כמו פייסבוק רק מעצימים את כוח הפרסום בהגעה למספר רב של אנשים. לכן, כל אדם המפרסם מידע בפייסבוק או בכל רשת חברתית אחרת, ראוי שיבין כי למרות חופש הביטוי מדובר בכלי פרסום פומבי לכל דבר על כל המשתמע מכך. לכן, במידה והפרסום בדף הפייסבוק עובר על הנקבע בחוק, הוא עלול להיחשב כעבירה ולהוביל לפתיחת תיק והגשת כתב אישום פלילי.

פרסום מותר של דברי גזענות

מלבד פרסום דברי הסתה וגזענות הנחשבים כעבירה על החוק, ייתכנו מצבים בהם פרסומים אלו לא ייחשבו לעבירה. מדובר במקרים בהם מפורסם מידע הוגן ונכון אודות מעשים שהתרחשו, וזאת כל עוד מטרת המפרסם לא הייתה לעורר הסתה וגזענות. כמו כן, מותרים ציטוטים של הכתוב בספרי תפילה ודת, וכן ביצוע פולחנים דתיים, שוב אם דברים או מעשים אלו לא נועדו ליצור הסתה וגזענות.

כתב אישום בגין הסתה וגזענות בפייסבוק

כאמור, כתב אישום בגין הסתה וגזענות בפייסבוק עלול להוביל לענישה המגיעה עד 5 שנות מאסר בפועל. יחד עם זאת, יש לזכור כי כל מקרה נבחן לגופו, בין היתר מבחינת נסיבות אישיות, עברו הפלילי של הנאשם, נסיבות העבירה וחומריתה. כמו כן, נבחן באם הפרסום בפייסבוק עונה להגדרת החוק אודות הסתה וגזענות, וכן תיבחן מידת החשיפה לה זכו פרסומים אלו.

זומנת לחקירה במשטרה או הוגש נגדך כתב אישום בגין הסתה וגזענות?

אתה זקוק לעורך דין מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה במשטרה ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה פלילית שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים במגוון עבירות פליליות חמורות מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירת הסתה לגזענות פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}